

nog veelal de volkeren saam. Hoe meer echter de twijgen aan den stam zich vertakken, des te duidelijker dringen de eigenaardigheden der variaties naar zelfstandigheid. Wij, Hollanders, zijn over dit pangermanistisch streven volkomen zonder zorg. Wij weten, dat onze nationale eigenaardigheden eer te sterk dan te zwak zijn uitgegroeid. Wie het een oogenblik zou wagen, ons te annexeeren, zou weldra slechts één vraag kennen : hoe snel hij ons weder kwijt zou raken. Onze onverteerbaarheid zou hem meer schaden, dan ons opslokken hem voordeel gebracht had. Onze nationale natuur is *te* intensief Hollandsch, dan dat wij ook maar het geringste van het pan-germanisme te vreezen zouden hebben.

Ook van een binnenzwermen van Duitschers in Holland is geen sprake. Volgens opgave van den Gotha-almanak van 1915 zijn er in ons land 37.534 inwoners van Deutsche nationaliteit, terwijl men in Duitschland niet minder dan 144 195 Nederlanders telt.

De politiek-internationale vraag dient dan ook heel anders gesteld te worden. Voor ons is de hoofdvraag, van welken kant — van 't Oosten of van 't Westen — het meeste gevaar dreigt voor Hollands nationale zelfstandigheid en voor het bezit van onze koloniën. En stelt men de vraag zoo, dan is het niet te loochenen, dat altijd het meeste en grootste gevaar dreigt van die mogendheid, die er naar streeft, nog eenmaal de gedachte van het wereldrijk te verwezenlijken.

Krachtens Genesis XI : 1—9 is dit streven het eerst in het Babylonische rijk tot openbaring gekomen en onvoorwaardelijk veroordeeld. Er komt eenmaal eene de geheele wereld omvattende monarchie, maar alleen door de wederkomst van den Heere Jezus Christus. Iedere poging, om reeds nu in 't leven te roepen, wat eerst dan komen kan en zal, moet ten slotte op mislukking uitloopen. De